

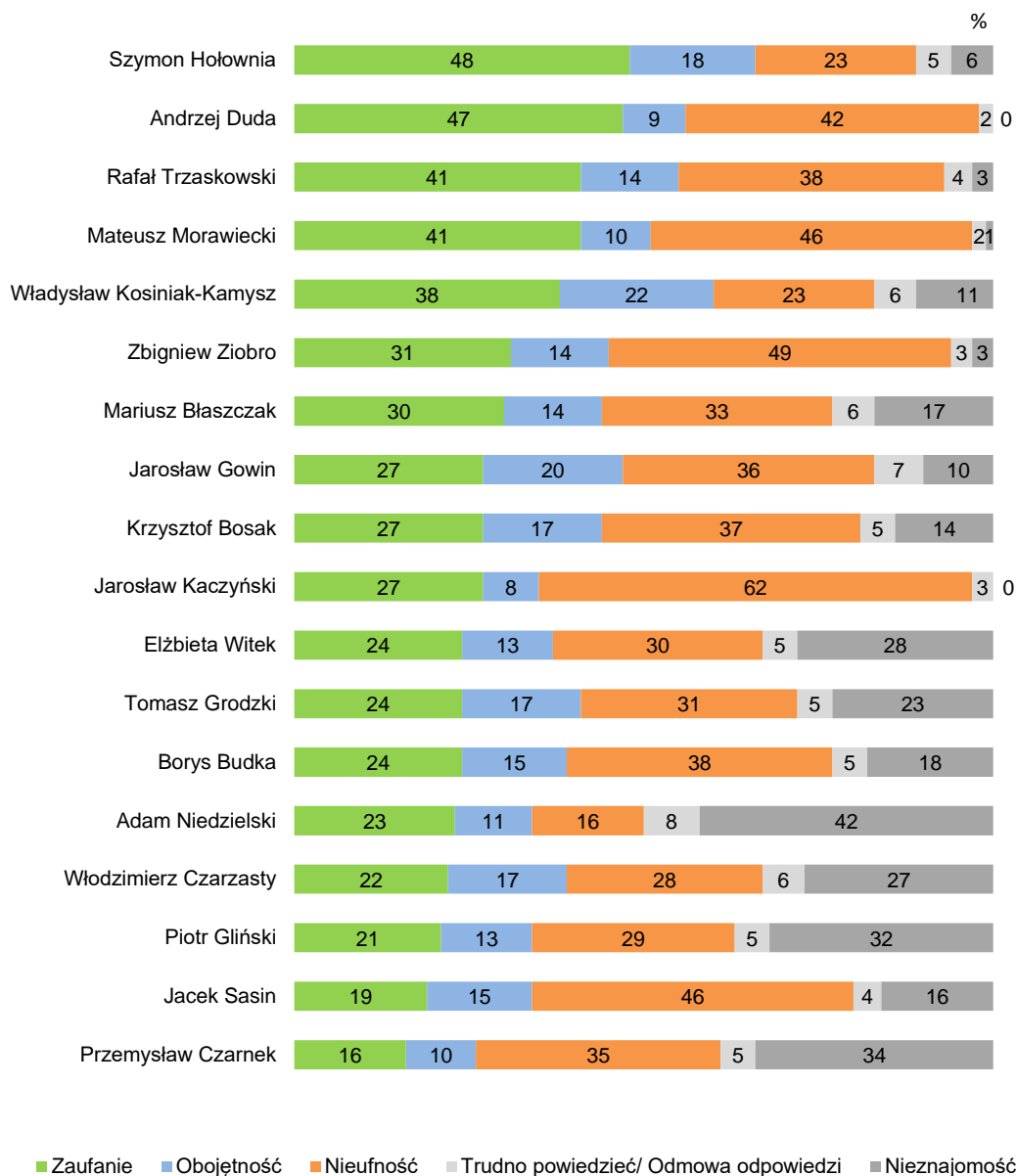
Zaufanie do polityków w pierwszej połowie listopada

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 20 stycznia 2020 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Zaufanie do polityków w pierwszej połowie listopada

Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (366) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiadnim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiadnim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 5 do 15 listopada 2020 roku na próbie liczącej 1052 osoby (w tym: 43,0% metodą CAPI, 42,4% – CATI i 14,6% – CAWI).

W naszych badaniach na liście ocenianych polityków zawsze znajdują się: prezydent RP, aktualni marszałkowie Sejmu i Senatu, premier oraz szefowie głównych ugrupowań politycznych. Pozostała część listy podlega zmianom. Badanie, którego wyniki tu prezentujemy, przeprowadziliśmy na reprezentatywnej imiennej próbie losowej pełnoletnich mieszkańców kraju. Ze względu na sytuację epidemiczną realizowane było ono w ramach procedury mixed-mode. Każdy respondent wybierał sposób przeprowadzenia wywiadu – albo wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI), albo wywiad telefoniczny (CATI), albo samodzielne wypełnienie ankiety przez internet (CAWI)¹.

Ankietowani oceniali poszczególnych przedstawicieli sceny politycznej posługując się 11-punktową skalą, której skrajne punkty określone są z jednej strony jako głęboka nieufność (-5), z drugiej zaś – jako bardzo duże zaufanie (+5).

Otrzymane wyniki prezentujemy w dwóch ujęciach. W pierwszym analizujemy rozmiary społecznego zaufania i nieufności w stosunku do poszczególnych polityków w skali ogółu społeczeństwa. Wskazania punktów od -5 do -1 określane są zbiorczo jako deklaracje nieufności, 0 – jako obojętność, zaś wskazania od +1 do +5 – jako deklaracje zaufania. W tym ujęciu obok zagregowanych ocen zaufania, nieufności i obojętności prezentowane są także informacje o odsetkach badanych nierozpoznających poszczególnych polityków oraz niemających opinii na ich temat.

W drugim ujęciu prezentujemy średnie ocen wystawianych poszczególnym osobom jedynie przez tych z badanych, którzy je identyfikują i potrafią ocenić.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (366) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 5 do 15 listopada 2020 roku na próbie liczącej 1052 osoby (w tym: 43,0% metodą CAPI, 42,4% – CATI i 14,6% – CAWI).

ZAUFANIE I NIEUFNOŚĆ

W listopadzie, podobnie jak w ostatniej dekadzie października, najwięcej głosów zaufania uzyskał Szymon Hołownia. Ufa mu – według własnych deklaracji – 48% ankietowanych. W mniejszości są badani, wśród których jego osoba budzi nieufność (23% wskazań).

Drugie miejsce wśród najczęściej obdarzanych zaufaniem polityków przypadło wieloletniemu liderowi tej klasyfikacji, prezydentowi Andrzejowi Dudzie. Zaufanie do prezydenta deklaruje obecnie 47% ankietowanych – niemal tyle samo, ile pod koniec października. Jednocześnie na relatywnie wysokim poziomie utrzymały się deklaracje nieufności w stosunku do głowy państwa. Prezydentowi nie ufa 42% ankietowanych, a więc niewiele mniej niż deklaruje zaufanie.

Na kolejnych pozycjach rankingu, z zaufaniem nieco ponad dwóch piątych respondentów, lokują się premier Mateusz Morawiecki oraz Rafał Trzaskowski (po 41% wskazań). Także w przypadku tych polityków można mówić o wyraźnej polaryzacji ocen, jeśli chodzi o ich społeczny odbiór. O ile jednak wobec Rafała Trzaskowskiego nieco więcej badanych wyraża zaufanie niż nieufność (38%), to w stosunku do premiera Morawieckiego brak zaufania jest częstszym nastawieniem (46% negatywnych wskazań).

Pierwszą piątkę najczęściej obdarzanych zaufaniem polityków zamyka szef Polskiego Stronnictwa Ludowego Władysław Kosiniak-Kamysz. Zaufanie do niego ma 38% ankietowanych, nie ufa mu 23% respondentów. Spora – większa niż w przypadku innych polityków – część badanych ma obojętny stosunek do tego polityka (22%).

Zaufanie do pozostałych uwzględnionych w badaniu przedstawicieli sceny politycznej kształtuje się na niższym poziomie. Deklaracje zaufania nie sięgają jednej trzeciej wskazań.

Niespełna co trzeci ankietowany ufa liderowi Solidarnej Polski, ministrowi sprawiedliwości i prokuratorowi generalnemu Zbigniewowi Ziobrze (31%). Znacznie więcej osób, bo prawie połowa ankietowanych mu nie ufa (49%). Niemal takim samym zaufaniem cieszy się słabiej znany, ale i mniej kontrowersyjnie odbierany szef MON Mariusz Błaszczak. Ufa mu 30% ankietowanych, zaś 33% wyraża nieufność.

Na kolejnych pozycjach rankingu, z zaufaniem ponad jednej czwartej badanych, lokują się polityk Konfederacji Krzysztof Bosak, szef Porozumienia, wicepremier oraz minister rozwoju, pracy i technologii Jarosław Gowin, a także wicepremier, prezes Prawa i Sprawiedliwości Jarosław Kaczyński (po 27% deklaracji zaufania). Wszyscy ci politycy częściej niż z zaufaniem spotykają się z nieufnością ankietowanych. Nieufność przede wszystkim zdecydowanie dominuje w stosunku do Jarosława Kaczyńskiego – prezesowi PiS nie ufa aż 62% ankietowanych. W przypadku Krzysztofa Bosaka oraz Jarosława Gowina odsetki tego rodzaju deklaracji wynoszą odpowiednio 37% i 36%.

Blisko co czwarty z badanych ma zaufanie do szefa Platformy Obywatelskiej Borysa Budki (24% deklaracji zaufania i 38% – nieufności) oraz słabiej znanych respondentom marszałków Sejmu i Senatu – Elżbiety Witek oraz Tomasza Grodzkiego (po 24% deklaracji zaufania i odpowiednio 30% i 31% deklaracji nieufności).

Na zbliżonym poziomie kształtuje się zaufanie do wciąż mało znanego szerokiej publiczności ministra zdrowia Adama Niedzielskiego. Jego nazwisko nic nie mówi ponad dwóm piątym pytanych (42%). Jednak przez identyfikujące go osoby szef resortu zdrowia odbierany jest raczej pozytywnie, zaufaniem obdarza go 23% respondentów, nieufność deklaruje co szósty badany (16%).

Minimalnie mniej deklaracji zaufania uzyskali lider Nowej Lewicy Włodzimierz Czarzasty oraz wicepremier, minister kultury, dziedzictwa narodowego i sportu Piotr Gliński. Politykom tym ufa odpowiednio 22% i 21% respondentów. Podobnie jak w przypadku większości uwzględnionych w badaniu polityków, w ich ocenach przeważają negatywne noty. Liderowi lewicy nie ufa 28% respondentów, zaś nieufność w stosunku do wicepremiera Glińskiego wyraża 29% ankietowanych.

Wyraźnie krytycznie odbieranym politykiem jest wicepremier, minister aktywów państwowych Jacek Sasin. Ufa mu niespełna jedna piąta respondentów (19%), a ponad dwukrotnie więcej osób deklaruje w stosunku do niego nieufność (46%).

Najmniejszym zaufaniem spośród uwzględnionych w badaniu przedstawicieli sceny politycznej cieszy się minister edukacji i nauki Przemysław Czarnek – z racji dość krótkiego stażu ministerialnego polityk słabiej znany szerokiej publiczności, ale i budzący wśród identyfikujących go osób sporo negatywnych emocji. Przemysława Czarnka nie rozpoznaje 34% ankietowanych, zaufanie do niego ma 16% respondentów, a ponad dwukrotnie więcej osób mu nie ufa (35%). Tylko co dziesiąty badany ma doń stosunek obojętny. Pod tym względem Przemysław Czarnek dorównuje najlepiej znanym i najmniej „obojętnym” Polakom politykom takim, jak prezes PiS Jarosław Kaczyński, prezydent Andrzej Duda czy premier Mateusz Morawiecki.

Większość uwzględnionych w badaniu polityków częściej niż z zaufaniem spotyka się obecnie z nieufnością ankietowanych. Spora jest też skala nieufności, z jaką Polacy odnoszą się do czołowych przedstawicieli naszej sceny politycznej.

Najwięcej negatywnych emocji wśród Polaków budzi prezes PiS Jarosław Kaczyński. Nie ufa mu ponad trzy piąte ankietowanych (62%). Drugie miejsce w tym negatywnym rankingu zajmuje Zbigniew Ziobro – nie ufa mu prawie połowa pytanych, a na kolejnych pozycjach – z niewiele lepszym wynikiem – lokują się wicepremier Jacek Sasin oraz premier Mateusz Morawiecki (po 46% deklaracji nieufności). Ponad dwie piąte badanych nie ma zaufania do prezydenta Andrzeja Dudy (42%), a niewiele mniejszy odsetek nie ufa politykom głównych sił opozycji: liderom PO Borysowi Budce i Rafałowi Trzaskowskiemu (po 38% deklaracji nieufności) oraz politykowi Konfederacji WiN – Krzysztofowi Bosakowi (37%).

Po odnotowanych w trzeciej dekadzie października zmianach, wśród których dominowały duże spadki notowań czołowych przedstawicieli obozu władzy, listopad przyniósł głównie stabilizację ocen. Zmiany notowań są nieliczne i niewielkie w skali. W stosunku do poprzedniego pomiaru na zaufaniu społecznym zyskał nieco minister zdrowia Adam Niedzielski (wzrost zaufania o 4 punkty procentowe). Minimalnie poprawiły się ponadto oceny Jarosława Gowina i Rafała Trzaskowskiego (w obu przypadkach wzrost zaufania o 3 punkty i taki sam spadek nieufności).

Trochę gorsze od poprzednio rejestrowanych są natomiast notowania ministra edukacji i nauki Przemysława Czarneka, któremu wraz ze wzrostem rozpoznawalności przybyło przeciwników (wzrost nieufności o 5 punktów procentowych). O bardzo niewielkich, utrzymanych w granicach błędu pomiaru niekorzystnych zmianach można jeszcze mówić w przypadku Jacka Sasina, Piotra Glińskiego oraz Szymona Hołowni (wzrosty nieufności po 3 punkty procentowe).

TABELA 1

	Zaufanie		Nieufność		Obojętność	Nieznajomość
	XI 2020	Różnica od X/2 2020	XI 2020	Różnica od X/2 2020		
w procentach						
Szymon Hołownia	48	-2	23	3	18	6
Andrzej Duda	47	1	42	1	9	0
Rafał Trzaskowski	41	3	38	-3	14	3
Mateusz Morawiecki	41	0	46	1	10	1
Władysław Kosiniak-Kamysz	38	2	23	-1	22	11
Zbigniew Ziobro	31	1	49	0	14	3
Mariusz Błaszczak	30	0	33	-1	14	17
Jarosław Gowin	27	3	36	-3	20	10
Krzysztof Bosak	27	1	37	2	17	14
Jarosław Kaczyński	27	0	62	1	8	0
Elżbieta Witek	24	-3	30	1	13	28
Tomasz Grodzki	24	-1	31	1	17	23
Borys Budka	24	1	38	2	15	18
Adam Niedzielski	23	4	16	1	11	42
Włodzimierz Czarzasty	22	1	28	0	17	27
Piotr Gliński	21	-2	29	3	13	32
Jacek Sasin	19	-2	46	3	15	16
Przemysław Czarnek	16	1	35	5	10	34

Pytanie brzmiało: *Ludzie aktywni publicznie – swoim zachowaniem, tym, co mówią, do czego dążą – budzą mniejsze lub większe zaufanie. Przedstawimy teraz Panu(i) listę osób aktywnych w życiu politycznym naszego kraju. O każdej z nich proszę powiedzieć, w jakim stopniu budzi ona Pana(i) zaufanie. Odpowiadając, proszę posłużyć się skalą, na której -5 oznacza, że osoba ta budzi w Panu(i) głęboką nieufność, 0 – że jest ona Panu(i) obojętna, a +5 oznacza, że ma Pan(i) do tej osoby pełne zaufanie. Oczywiście może się Pan(i) posługiwać innymi ocenami tej skali. Jeżeli kogoś Pan(i) nie zna, proszę powiedzieć.*

Odsetki badanych wyrażających zaufanie – wskazania punktów od +1 do +5, nieufność – wskazania punktów od -1 do -5, obojętność – 0. W zestawieniu pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć” i odmowy odpowiedzi.

TABELA 2. DEKLARACJE ZAUFANIA DO POLITYKÓW

Politycy	Odsetki respondentów według terminów badań												
	2019		2020										
	XI	XII	I	II	III	V/VI	VI	VII	VIII	IX	X	X/2	XI
M. Błaszczak	40	42	41	39	41	-	-	-	-	34	36	30	30
K. Bosak	-	-	-	11	18	-	-	-	38	37	34	26	27
B. Budka	25	27	24	28	27	23	25	24	19	22	22	23	24
P. Czarnek	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	16
W. Czarzasty	21	22	21	19	21	18	18	17	19	19	18	21	22
A. Duda	68	67	64	60	62	56	56	54	57	56	59	46	47
P. Gliński	31	31	30	28	30	25	27	26	28	24	25	23	21
J. Gowin	38	37	34	33	35	30	32	27	-	29	31	24	27
T. Grodzki	-	22	24	26	26	23	25	25	25	25	22	25	24
Sz. Hołownia	-	-	-	-	38	-	-	-	51	52	48	50	48
J. Kaczyński	46	46	45	43	45	40	40	39	40	39	38	27	27
W. Kosiniak-Kamysz	41	39	39	40	42	38	40	41	39	41	39	36	38
M. Morawiecki	60	59	59	55	59	54	53	51	54	51	51	41	41
A. Niedzielski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19	23
J. Sasin	28	31	28	28	29	27	27	26	26	23	25	21	19
R. Trzaskowski	-	-	-	-	-	-	-	-	41	40	35	38	41
E. Witek	29	31	29	31	33	32	32	33	33	30	29	27	24
Z. Ziobro	44	46	46	44	44	39	41	-	44	-	36	30	31

TABELA 3. DEKLARACJE NIEUFNOŚCI DO POLITYKÓW

Politycy	Odsetki respondentów według terminów badań												
	2019		2020										
	XI	XII	I	II	III	V/VI	VI	VII	VIII	IX	X	X/2	XI
M. Błaszczak	23	25	25	26	27	-	-	-	-	28	27	34	33
K. Bosak	-	-	-	21	25	-	-	-	25	24	27	35	37
B. Budka	27	25	26	24	29	41	38	35	44	35	39	36	38
P. Czarnek	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30	35
W. Czarzasty	24	25	26	23	29	31	30	29	29	26	27	28	28
A. Duda	22	22	23	29	29	33	36	35	32	36	31	41	42
P. Gliński	20	21	21	23	22	25	25	23	21	22	22	26	29
J. Gowin	24	24	25	27	25	35	34	34	-	32	34	39	36
T. Grodzki	-	17	29	28	32	38	37	33	34	29	34	30	31
Sz. Hołownia	-	-	-	-	18	-	-	-	21	19	23	20	23
J. Kaczyński	37	39	40	43	44	47	48	48	46	46	45	61	62
W. Kosiniak-Kamysz	17	18	15	15	20	28	26	24	23	22	24	24	23
M. Morawiecki	25	27	24	31	30	34	35	35	32	37	35	45	46
A. Niedzielski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	16
J. Sasin	21	24	23	22	24	35	36	34	32	35	37	43	46
R. Trzaskowski	-	-	-	-	-	-	-	-	40	39	43	41	38
E. Witek	11	18	16	18	18	26	26	25	23	24	24	29	30
Z. Ziobro	36	36	35	37	38	40	39	-	37	-	42	49	49

ŚREDNIE OCEN NA SKALI ZAUFANIA–NIEUFNOŚCI

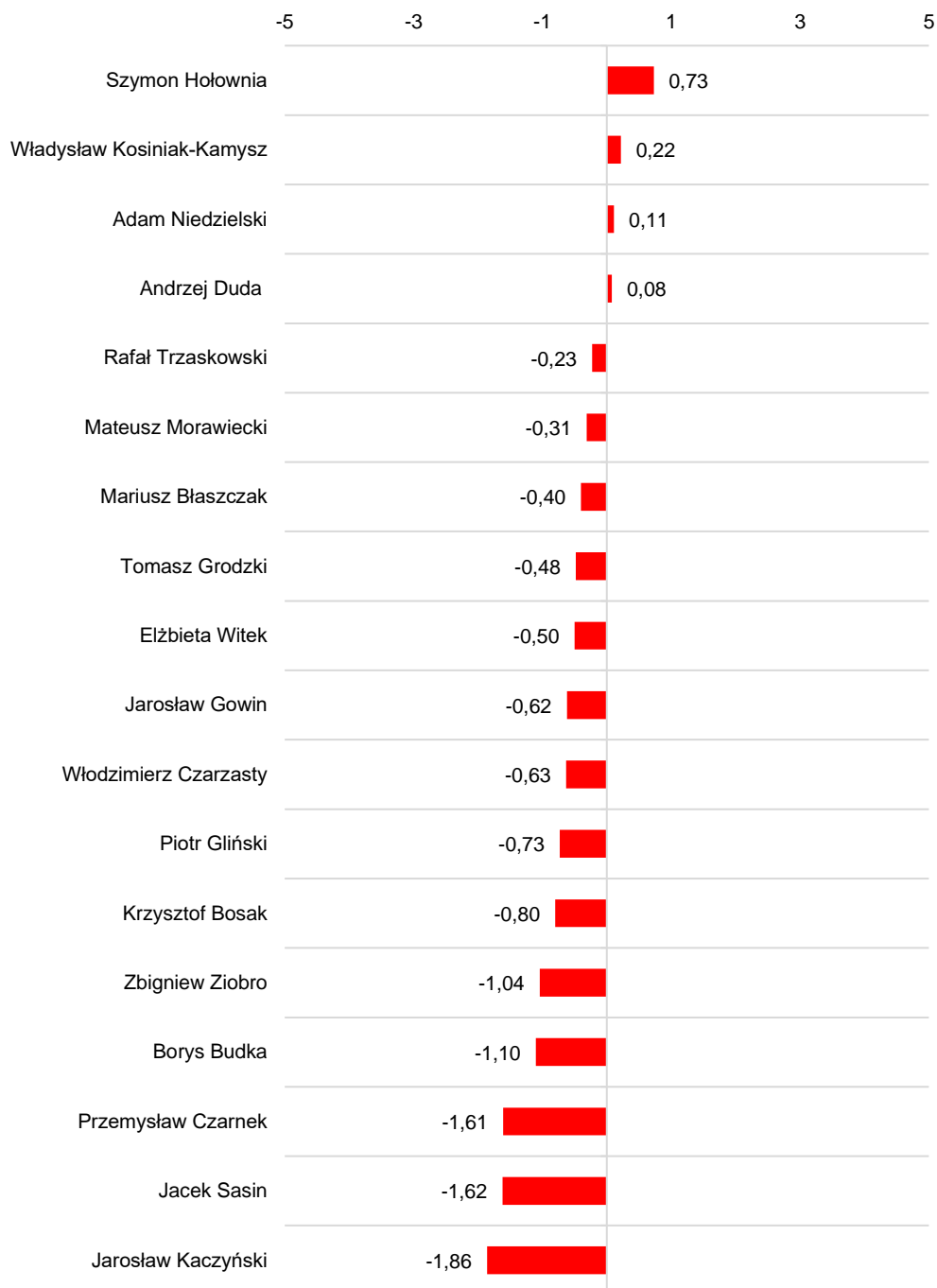
Omawiane wyżej dane informowały o zasięgu społecznego zaufania oraz nieufności i odnosiły się do ogółu badanych. W poniższym ujęciu prezentujemy średnie ocen, które są syntetyczną miarą pozwalającą uchwycić siłę zarówno pozytywnych, jak i negatywnych nastawień wobec poszczególnych polityków, przy wyeliminowaniu różnic wynikających ze stopnia ich znajomości.

Zestawienie średnich ocen wystawianych przez Polaków politykom nie napawa optymizmem, jeśli chodzi o społeczny wizerunek naszej klasy politycznej oraz stosunek do niej Polaków. Według jedenastopunktowej skali zaufania–nieufności (od -5 do +5) – średnie ocen uwzględnionych w badaniu polityków przyjmują wartości od zaledwie +0,73 do -1,86.

Tylko czterech uwzględnionych w sondażu polityków uzyskało dodatnie średnie ocen, a więc wskazujące, iż zaufanie społeczne do nich jest silniejsze niż nieufność. Są to Szymon Hołownia, Władysław Kosiniak-Kamysz, Adam Niedzielski oraz prezydent Andrzej Duda. Przy czym, jedynie w przypadku Szymona Hołowni można mówić o znaczącej przewadze pozytywnych nastawień (0,73). Pozytywna, ale jednak wyraźnie niższa jest średnia ocen szefa PSL Władysława Kosiniaka-Kamysza (0,22). Bardzo bliskie wartości środka skali średnie ocen prezydenta Andrzeja Dudy (0,08) i ministra zdrowia Adama Niedzielskiego (0,11) wskazują już raczej na równoważenie się pozytywnych i negatywnych opinii, niż znaczącą przewagę zaufania nad nieufnością.

Opinie o klasie politycznej wśród Polaków są obecnie krytyczne, badani nie tylko częściej, ale i bardziej zdecydowanie wyrażają wobec uwzględnionych w rankingu polityków uczucia negatywne niż pozytywne. W stosunkowo mniejszym stopniu negatywne noty przeważają w ocenach Rafała Trzaskowskiego (-0,23) i premiera Mateusza Morawieckiego (-0,31). Bardziej krytyczne opinie zbierają: szef MON Mariusz Błaszczak (-0,40) oraz marszałkowie Senatu Tomasz Grodzki (-0,48) i Sejmu Elżbieta Witek (-0,50). Strona ujemna bilansu notowań jeszcze bardziej przeważa w ocenach Jarosława Gowina (-0,62), Włodzimierza Czarzastego (-0,63), Piotra Glińskiego (-0,73) oraz Krzysztofa Bosaka (-0,80). W przypadku aż pięciu spośród ujętych w badaniu przedstawicieli sceny politycznej średnie na skali zaufania–nieufności okazały się w listopadzie niższe od wartości -1. Wyraźnie negatywnie są oceniani – w kolejności: Jarosław Kaczyński (-1,86), Jacek Sasin (-1,62), Przemysław Czarnek (-1,61), Borys Budka (-1,10) oraz Zbigniew Ziobro (-1,04).

RYS. 1. Zaufanie do polityków w listopadzie 2020 – średnie na skali od -5 (głęboka nieufność) do +5 (pełne zaufanie)

Porównanie aktualnych średnich ocen z rejestrowanymi w trzeciej dekadzie października potwierdza tezę o stabilizacji ubiegłomiesięcznych notowań. Od poprzedniego pomiaru żaden z uwzględnionych w badaniu polityków nie zyskał ani nie stracił znacząco w opinii respondentów. Różnice średnich ocen okazały się nieistotne statystycznie.

TABELA 4

Politycy (kolejność według kierunku i wielkość i zmiany)	Zmiany średnich zaufania na skali od -5 do +5		
	X/2 2020	XI 2020	Różnica
Rafał Trzaskowski	-0,49	-0,23	0,26
Jarosław Gowin	-0,85	-0,62	0,23
Tomasz Grodzki	-0,59	-0,48	0,11
Włodzimierz Czarzasty	-0,73	-0,63	0,10
Adam Niedzielski	0,03	0,11	0,08
Zbigniew Ziobro	-1,11	-1,04	0,07
Mariusz Błaszczak	-0,46	-0,40	0,06
Władysław Kosiniak-Kamysz	0,17	0,22	0,05
Borys Budka	-1,10	-1,10	0,00
Krzysztof Bosak	-0,79	-0,80	-0,01
Mateusz Morawiecki	-0,30	-0,31	-0,01
Andrzej Duda	0,12	0,08	-0,04
Jarosław Kaczyński	-1,81	-1,86	-0,05
Jacek Sasin	-1,50	-1,62	-0,12
Szymon Hołownia	0,88	0,73	-0,15
Elżbieta Witek	-0,34	-0,50	-0,16
Przemysław Czarnek	-1,42	-1,61	-0,19
Piotr Gliński	-0,45	-0,73	-0,28

Wszystkie różnice średnich ocen nieistotne statystycznie na poziomie 0,05

Żaden z polityków, których popularność badamy, nie ma dziś zaufania u co najmniej połowy dorosłych Polaków. Pierwsze miejsce na liście najczęściej obdarzanych zaufaniem przedstawicieli sceny politycznej, podobnie jak przed miesiącem, zajmuje założyciel ugrupowania Polska 2050 Szymon Hołownia. Na drugim miejscu znalazł się długoletni lider naszego rankingu prezydent Andrzej Duda. Kolejne pozycje zajmują ex aequo premier Mateusz Morawiecki oraz prezydent Warszawy Rafał Trzaskowski.

Najwięcej negatywnych emocji budzi z kolei prezes PiS Jarosław Kaczyński, któremu większość Polaków nie ufa. Prawie połowa ankietowanych deklaruje brak zaufania do ministra sprawiedliwości i prokuratora generalnego Zbigniewa Ziobry, zajmującego w tym negatywnym rankingu drugie miejsce. Na kolejnych pozycjach, z niewiele lepszym wynikiem, lokują się wicepremier Jacek Sasin oraz premier Mateusz Morawiecki.

Październikowy spadek notowań czołowych przedstawicieli obozu władzy nie okazał się zjawiskiem efemerycznym. Słabe oceny rządzących i wcześniej notowane nie najlepsze opinie o politykach parlamentarnej opozycji składają się na raczej niekorzystny społeczny obraz klasy politycznej. Spośród uwzględnionych w sondażu jej przedstawicieli jedynym politykiem zbijającym w obecnej sytuacji kapitał polityczny wydaje się założyciel Polski 2050 Szymon Hołownia. Choć także on w tym miesiącu minimalnie stracił, to jednak nadal pozostaje politykiem wzbudzającym największe zaufanie społeczne.

Opracowała

Agnieszka Cybulska